

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	Súkromná stredná odborná škola podnikania
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prípravy na Súkromnej strednej odbornej škole podnikania Zvolen
5. Kód projektu ITMS2014+	312011Z833
6. Názov pedagogického klubu	Posilnenie globálnych kompetencií v oblasti ľudských a občianskych práv
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	12.05.2021
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Budova školy-miestnosť odbornej prípravy
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Gabriela Putnoková
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.skolapodnikania.sk

11. Manažérske zhrnutie:

Kľúčové slová:

- pojem národnostné menšiny v historickom kontexte
- národnostné menšiny na Slovensku
- postavenie menšín v spoločnosti

Krátka anotácia:

Národnostná menšina alebo národná menšina alebo národnosť je spoločenstvo ľudí rovnakého národa (resp. v prípade **etnickej menšiny** spoločenstvo ľudí tvoriace aspoň rovnaké etnikum) obývajúce určitú časť územia štátu bez toho, aby boli štátotvorným subjektom. Na zachovanie ich národnej identity im medzinárodné právo (a vo väčšine krajín aj vnútroštátne právo) priznáva právo na organizáciu vlastnej národnej kultúry, používanie materinského jazyka, vzdelávanie v tomto jazyku.

Učitelia sa zaoberali analýzou národnostných menšín , historickým vývojom ich prítomnosti na území Slovenska, ich osobitosťami a kultúrnou platformou prelínajúcou sa so spoločensko-kultúrnym životom Slovákov.

Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Maďarská národnosť - Maďari sú autochtónnym národom žijúcim na území dnešného južného Slovenska od 10.storočia a preto je maďarská menšina prirodzenou súčasťou slovenského národa, hoci s historicky pretrvávajúcimi nezhodami od roku 1918 po rozpade Uhorska, kedy sa maďarská a slovenská politika natrvalo rozišli a historická nedôvera či politické nezhody aj pre pretláčanie cieľov maďarskej menšinovej politiky na Slovensku stále pretrvávajú.

Kultúrne zázemie: Maďarská redakcia v rámci Slovenskej televízie v Bratislave, Rádio Patria vysielajúce v maďarskom jazyku.

Nemecká národnosť - Historický vývoj po druhej svetovej vojne v súvislosti s odsunom nemeckej menšiny z Československa, Maďarska a Poľska zapríčinil zmrazenie kultúrnych aktivít nemeckej menšiny na slovenskom území v nasledujúcich desaťročiach. Torzo nemeckej menšiny na Slovensku nedisponovalo školstvom ani žiadnymi kultúrnymi inštitúciami, nemohli komunikovať vo svojom jazyku ani udržiavať kontakt s materskou krajinou. Až do roku 1989 nemecká menšina nemohla vykonávať na území Slovenska žiadne organizované aktivity.

Na Slovensku ich žije okolo 12 – 15 tisíc.

Kultúrne zázemie: mesačník Karpatenblatt, národnostné relácie vysielané v produkcii RTVS, kultúrna inštitúcia Karpatonemecký spolok na Slovensku.

Rómska národnosť - prítomnosť Rómov na území Slovenska dokladujú správy z druhej polovice 15. storočia, kedy zaznamenávame správu o presune vyše 300 člennej skupiny od Budína cez Košice do Bratislavy. Kočovníci sa identifikovali ako pútnici z Malého Egypta, ktorí musia kvôli svojim hriechom putovať po svete a kajať sa. Po exkomunikácii Rómov z cirkvi v roku 1427 sa ich situácia v Európe zhoršila a v dejinách Uhorska boli pre Rómov prínosné až reformy Márie Terézie a Jozefa II. (1761, 1773), ktoré ich nevyháňali, ale integrovali ich medzi uhorské obyvateľstvo s podmienkou postupnej asimilácie a zákazom používania rómskeho jazyka a šírenia rómskej kultúry. Počas druhej svetovej vojny boli príslušníci rómskeho etnika posielaní do koncentračných táborov a vyhladzovaní a po jej skončení boli mnohí z tých čo prežili presťahovaní do Čiech. Štátne orgány Československej republiky neuznali Rómov za národnostnú menšinu a popierali ich právo na etnickú sebaidentifikáciu. Po páde komunistického režimu boli Rómovia uznaní za národnostnú menšinu v roku 1991 vládny materiálom Zásady vládnucej politiky Slovenskej republiky k Rómom, čím sa vytvoril priestor pre obnovu rómskej kultúry na Slovensku. Výsledok priaznivého vývoja rómskej kultúry na Slovensku potvrdzujú aj počty obyvateľov hlásiacich sa k rómskej národnosti. Kým v roku 1991 ich bolo 75 802, v roku 2001 89 920, tak v roku 2011 sa za Rómov považovalo 105 738 obyvateľov.

Kultúrne zázemie: Divadlo Romathan v Košiciach, Múzeum kultúry Rómov na Slovensku, vlastné nezávislé printové médium – Romano nevo ľil s redakciou v Prešove, Rómske mediálne centrum, rómske národnostné televízne i rozhlasové vysielanie v rámci RTVS, rómska internetová televízia Gipsy Television.

Rusínska národnosť - ukrajinizácia v priebehu 50. rokov a následný proukrajinský orientovaný kurz spôsobil útlak rusínskeho obyvateľstva a na dlhé obdobie (až do roku 1989) spojil rusínsku menšinu s ukrajinskou. Po roku 1989 sa však začal proces renesancie rusínskej kultúry (tzv. tretie rusínske obrodienie) na Slovensku, dosvedčujú to aj počty obyvateľov hlásiacich sa k rusínskej národnosti - v roku 2011 sa už k Rusínom radilo 33 482 obyvateľov, no k ukrajinskej menšine už len 7 430 obyvateľov. 27. januára 1995 došlo v Bratislave i k vyhláseniu kodifikácie rusínskeho jazyka na Slovensku, čo znamenalo i jeho akceptovanie ako jazyka používaného vo verejných sférach.

Kultúrne zázemie: Ústav rusínskeho jazyka a kultúry na Prešovskej univerzite, v rámci Slovenského národného múzea špecializované múzeum Múzeum rusínskej kultúry, rusínske vysielanie v Rádiu Regina a programy na televíznom programe Dvojka v Košiciach.

Ukrajinská národnosť – Rusíni -Ukrajinci sa dnes považujú za pôvodných, autochtónnych obyvateľov územia dnešného severovýchodného Slovenska. Pomenovanie Rusín bolo zaužívané pred rokom 1945, v povojnovom období už boli označovaní za Ukrajincov resp. sa používalo označenie Rusín-Ukrajinec. V roku 1991 došlo pri cenzu k ich rozdeleniu na Rusínov a Ukrajincov a dodnes je z dôvodu veľkej asimilácie ich počet čím ďalej nižší. V roku 2011 sa k ukrajinskej národnosti hlásilo 40 912 ľudí.

Kultúrne zázemie: Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku, Divadlo Alexandra Duchnoviča v Prešove, Zväz Rusínov-Ukrajincov Slovenskej republiky (najväčšia ukrajinská kultúrna ustanovizeň), Spolok ukrajinských spisovateľov, národnostné vysielanie v rámci RTVS.

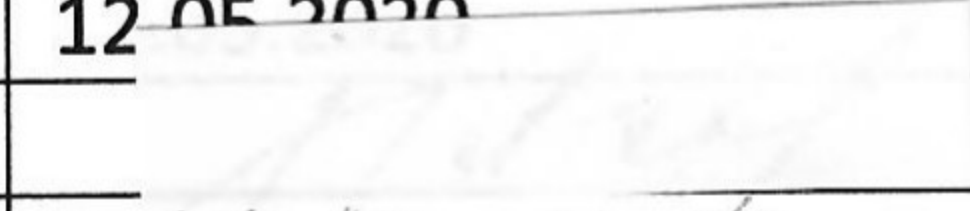
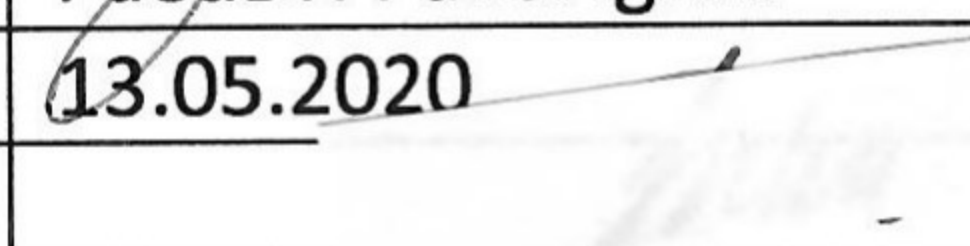
Rezort školstva pre všetky národnostné menšiny:

Vo výchove a vzdelávaní detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám sa v rezorte školstva uplatňuje a dodržiava demokratické právo rodičov na voľbu vyučovacieho jazyka školy - aj v jazyku národnostnej menšiny, pričom **ovládanie štátneho jazyka je potrebné považovať za nutnosť** a stmelujúci článok všetkých občanov žijúcich na Slovensku, keďže prostredníctvom neho sa vytvára prostredie vzájomného porozumenia, vzájomnej spolupatričnosti občanov žijúcich v jednom štáte, formovanie a upevňovanie povedomia a spoločnej zodpovednosti za osudy štátu.

12. Závěry a odporúčania:

V rámci všetkých všeobecno-vzdelávacích predmetov je potrebné viesť študentov k záväzkom vlády SR, ktorá garantuje **dôstojné podmienky pre rozvoj každej národnostnej menšiny v súlade s Ústavou Slovenskej republiky** a medzinárodnými zmluvami a dohovormi pri zachovaní vyvážených vzťahov väčšinového národa s národnostnými menšinami prostredníctvom tolerantného dialógu v slovenskej spoločnosti.

Je potrebné rozvíjať u študentov čitateľskú gramotnosť pre pochopenie historických súvislostí, viesť konštruktívne dialógy, podnecovať záujem o spoznávanie kultúr a tradícií a rozvíjanie kompetencií diplomacie, potrebnej k slušnému spolunažívaniu a vzájomnému rešpektovaniu sa navzájom.

13.	Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Gabriela Putnoková
14.	Dátum	12.05.2020
15.	Podpis	
16.	Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Pavel Igríni
17.	Dátum	13.05.2020
18.	Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu